

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10SZa/9/2016
Identifikačné číslo spisu:	1016200560
Dátum vydania rozhodnutia:	16.05.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1016200560.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a z členov JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD. v právnej veci navrhovateľa: K. Z. M., nar. XY, štátna príslušnosť P., zastúpeného: Advokátska kancelária FUTEJ & Partners, s.r.o., Radlinského 2, Bratislava, proti odporcovi: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Nové Zámky, Bitúňková 8, Nové Zámky, o preskúmanie rozhodnutia odporcu č. PPZ-HCP-BA12-7-003/2016-AV zo dňa 03.03.2016, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Sp/29/2016-32 zo dňa 06.04.2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Sp/29/2016-32 zo dňa 06. apríla 2016 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Predmet konania

Krajský súd v Bratislave rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutie č. PPZ-HCP-BA12-7-003/2016-AV zo dňa 03.03.2016, ktorým odporca rozhodol o predĺžení lehoty zaistenia navrhovateľa podľa § 88 ods. 4 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“), do 03.06.2016 a navrhovateľ bol ponechaný v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov v Medveďove. Účastníkom právo na náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd vychádzajúc z odvolacích námietok navrhovateľa konštatoval, že vznesené námietky ohľadom nedostatočne zisteného skutkového stavu veci odporcom, ako aj existencie vady majúcej vplyv na zákonnosť rozhodnutia, nepovažuje za dôvodné.

Poznamenal, že v preskúmanom rozhodnutí je jasne formulovaný zákonný dôvod (§ 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov - nevydanie náhradného cestovného dokladu), pre ktorý bola predĺžená lehota zaistenia navrhovateľa a to do 03.06.2016. Doposiaľ Zastupiteľský úrad Iránskej islamskej republiky vo Viedni i napriek zistenej totožnosti štátneho príslušníka tretej krajiny, nevystavil náhradný cestovný doklad. Preskúmané rozhodnutie obsahuje aj uvedenie dôvodu potreby zaistenia navrhovateľa a to vybavenie náhradného cestovného dokladu.

K tvrdeniu navrhovateľa, že opustil domovskú krajinu z náboženských dôvodov a chce požiadať o povolenie na pobyt v Holandsku, uviedol, že z administratívneho spisu odporcu vyplýva, že sám navrhovateľ v Zápisnici o podaní vyjadrenia zo dňa 18.12.2015 uviedol, že pred mesiacom sa rozhodol, že pôjde do Nemecka, kde mu žijú viacerí príbuzní. Taktiež na otázku, či mu v domovskej krajine hrozí neľudské zaobchádzanie, trestné stíhanie alebo iný postih, uviedol, že nie, nič také mu nehrozí. Zároveň uviedol, že na území Slovenskej republiky nemá úmysel požiadať o azyl. Na otázku, či disponuje finančnými prostriedkami potrebnými na vycestovanie z územia Slovenskej republiky uviedol, že nemá peniaze.

K námietke, že počas zaistenia navrhovateľa podpisoval úkony v Slovenskom jazyku, ktorým nerozumel, aj keď na týchto úkonoch sa zúčastňoval aj prekladateľ, uviedol, že z obsahu zápisnice o podaní vyjadrenia je zrejmé, že bola navrhovateľovi položená otázka, či rozumie prítomnému tlmočníkovi, pričom navrhovateľ uviedol, že rozumie. Taktiež k otázke, či rozumel všetkým položeným otázkam a poučeniu uviedol, že áno, rozumel.

K námietke, že príslušné orgány Iránskej islamskej republiky neprijímajú svojich občanov späť v prípade ak nespôsobujú a dobrovoľne nepodpisujú všetky potrebné dokumenty uviedol, že tieto tvrdenia neboli ničím podložené. Z administratívneho spisu vyplýva, že na základe informácií Útvaru policajného zaistenia v Medveďov je predpoklad, že navrhovateľovi bude vydaný náhradný cestovný doklad.

K námietke navrhovateľa, že samotný fakt, že nie je držiteľom platného cestovného pasu nemôže byť podkladom na zaistenie uviedol, že navrhovateľ bol zaistený na výkon rozhodnutia o administratívnom vyhostení a uložení zákazu vstupu na územie Slovenskej republiky na dobu 1 rok. Vzhľadom na to, že v danom prípade zastupiteľský úrad nevydal náhradný cestovný doklad pre navrhovateľa, odporca rozhodol o predĺžení doby zaistenia. Predĺženie dĺžky zaistenia má podklad aj v administratívnom spise odporcu, a tieto odporca uviedol aj v napadnutom rozhodnutí. Navrhovateľ nemá platný cestovný pas, ani finančné prostriedky na vycestovanie.

K námietke navrhovateľa, že bol v predchádzajúcich obdobiach niekoľkokrát zaistený, a je zaistený už viac ako 6 mesiacov uviedol, že z obsahu administratívneho spisu je zrejmé, že po prepustení navrhovateľa dňa 18.12.2015 bolo voči navrhovateľovi začaté nové konanie vo veci jeho zaistenia. Rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA12-277-014/2015-AV zo dňa 18.12.2015 odporca znovu zaistil navrhovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov do 04.03.2016. Rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA12-7-003/2016-AV zo dňa 03.03.2015 predĺžil dobu zaistenia dňom 03.03.2016 do 03.06.2016. V danom prípade, pre konkrétny účel zaistenia navrhovateľa uvedený v rozhodnutí, teda v zmysle ustanovenia § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov, odporca nepresiahol maximálne možnú dĺžku zaistenia navrhovateľa.

Právny zástupca navrhovateľa prítomný na pojednávaní dňa 06.04.2016 namietal, že predvolanie na pojednávanie nepovažuje za riadne doručené v zmysle Občianskeho súdneho poriadku. Nemal možnosť sa riadne oboznámiť s vyjadrením odporcu k odvolaniu. Nevedel o tom, že je pojednávanie. Nebola dodržaná minimálne 5-dňová lehota na prípravu na pojednávanie. Navrhol pojednávanie odročiť. K námietke právneho zástupcu navrhovateľa vzneseného na pojednávaní uviedol, že predvolanie na pojednávanie bolo doručené e-mailom z dôvodu dodržania zákonom stanovenej lehoty na určenie termínu pojednávania. Podľa § 250sa ods. 2 O.s.p. súd určí termín pojednávania tak, aby sa uskutočnilo najneskôr do siedmich pracovných dní od doručenia návrhu na súd. Vzhľadom na to, že v zmysle

citovaného ustanovenia § 250sa ods. 2 O.s.p. je súd povinný rozhodnúť najneskôr v lehote 7 pracovných dní, nie je možné predvolanie na pojednávanie vo veci doručiť účastníkom v súlade s ustanovením § 115 O.s.p. Súd z tohto dôvodu využíva možnosť korešpondencie s účastníkmi konania elektronickými prostriedkami (e-mailom) tak, aby mohol vo veci rozhodnúť v zákonom stanovenej lehote, teda najneskôr v lehote 7 pracovných dní. V danom prípade právnomu zástupcovi navrhovateľa bolo dňa 01.04.2016 odoslané e-mailom predvolanie na pojednávanie a vyjadrenie odporcu k opravnému prostriedku navrhovateľa.

Vzhľadom na uvedené krajský súd konštatoval, že preskúmané rozhodnutie odporcu ako aj konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, je plne v súlade so zákonom o pobyte cudzincov, ako aj správnym poriadkom. Odporca pred jeho vydaním riadne zistil skutkový stav (v súlade s § 32 ods. 1 správneho poriadku), odôvodnenie rozhodnutia je dostatočné, zrozumiteľné obsahujúce všetky zákonom požadované náležitosti (§ 47 správneho poriadku). Zároveň mal za to, že vznesené námietky v opravnom prostriedku navrhovateľa nie sú odôvodnené a preto preskúmané rozhodnutie potvrdil (§ 250qods. 2 O.s.p.).

II.

Stručné zhrnutie odvolacích dôvodov navrhovateľa

Proti rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie. Uviedol, že v súlade s ustanovením § 250sa ods. 4 v spojitosti s § 205 ods. 2 písm. a), b), e) a f) O.s.p. podáva odvolanie z dôvodov nesprávneho právneho posúdenia veci, nedostatočného zistenia skutkového stavu a existencie väd konania, spočívajúcich v porušení procesných práv navrhovateľa.

V ďalšom uviedol, že podáva odvolanie, ktorým napáda rozsudok v celom rozsahu z nasledujúcich dôvodov:

1. Neprimerane dlhá doba zaistenia

Navrhovateľ na úvod opísal priebeh jeho zaistenia, a to od prvého zaistenia dňa 03.09.2015 až po predĺženie lehoty zaistenia napadnutým rozhodnutím odporcu zo dňa 03.03.2016.

Následne navrhovateľ zhodnotil, že postupné uplatňovanie takmer všetkých zákonom dovolených dôvodov na zaistenie cudzinca indikuje účelovosť takéhoto konania odporcu. Navyše zdôraznil skutočnosť, že jediný priestupok, ktorého sa za celý čas svojho pobytu dopustil bola absencia platného cestovného dokladu pri kontrole príslušníkmi policajného zboru Slovenskej republiky. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10SZa/7/2015 zo dňa 21.07.2015, v ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že aby bolo pozbavenie osobnej slobody oprávnené, rozhodnutie musí byť vydané zákonom stanoveným postupom a musí byť efektívne a účelné, pričom všetky podmienky musia byť splnené súčasne. Pri absencii niektorej z nich nemožno hovoriť o oprávnenom pozbavení osobnej slobody navrhovateľa.

Navrhovateľ mal za to, že v predmetnom prípade, kedy sa postupne všetky uplatnené dôvody pre trvanie zaistenia navrhovateľa ukázali ako nedôvodné, a najmä s poukazom na skutočnosť, že zaistenie trvá už takmer 8 mesiacov a napriek tomu nedochádza k akémukoľvek viditeľnému progresu v prípade, len ťažko možno hovoriť o účelnosti a už vôbec nie o efektívnosti týchto rozhodnutí, ako aj celého konania vedenom odporcom.

Upriamil pozornosť na skutočnosť, že je všeobecne známe, že Iránska islamská republika neprijíma svojich občanov späť v prípade, ak títo nespupracujú a dobrovoľne nepodpisujú všetky potrebné dokumenty. Aj preto sa návrat navrhovateľa javí ako nemožný, nakoľko tento nemá záujem vrátiť sa do Iránu z vlastnej vôle. Navrhovateľ nemá záujem mariť svoj návrat do Iránu ale rovnako ani nemá záujem spolupracovať na tomto návrate z uvedených náboženských dôvodov. Poukázal na to, že zadržiavanie navrhovateľa na základe určitého, hoci aj na prvý pohľad zákonného dôvodu, môže trvať iba počas času, kedy sa zaistenie z hľadiska dosiahnutia jeho účelu javí ako reálne a účelné. V prípade Iránskych

občanov potom platí vyššie opísaný stav, teda že pokiaľ títo nespolupracujú dobrovoľne na návrate a nepodpisujú potrebné dokumenty, Iránska republika ich neprijme späť a ani im proti ich vôli jednostranne nevydá cestovný doklad, a teda nie je možné naďalej považovať splnenie účelu zaistenia za reálne a taký dôvod zaistenia je potom nezákonný.

Uvedené skutočnosti podľa navrhovateľa potvrdzuje aj samotná dĺžka zaistenia, kedy už od začiatku zaistenia je známa totožnosť navrhovateľa, a zaobstaranie cestovného pasu by za takých okolností nemalo trvať mesiace. Preto je dôvodné sa domnievať, že k vydaniu pasu pre navrhovateľa nedôjde ani v lehote do 03.06.2016.

Poukázal na Európsky súd pre ľudské práva, ktorý viackrát konštatoval, že nie je povinnosťou účastníka konania proaktívne vyvíjať snahu smerujúcu k výkonu rozhodnutia o administratívnom vyhostení, nakoľko vyhostenie nie je v jeho záujme. Je úlohou policajného útvaru vykonať úkony potrebné na uskutočnenie vyhostenia. Pasivita navrhovateľa mu nemôže byť kladená za vinu a použitá proti nemu, rovnako ako ani nie je možné nútiť zaistenú osobu k poskytovaniu spolupráce.

Navrhovateľ zdôraznil, že nemá záujem žiadať o azyl na území Slovenskej republiky. Jeho primárnym záujmom je vycestovať do Holandska, kde žijú jeho príbuzní a za týmto účelom by si rád podal na zastupiteľskom orgáne Holandského Kráľovstva žiadosť o pobyt na území tejto krajiny. Okrem absencie cestovného dokladu sa nijakým iným spôsobom neprevinil proti právnym predpisom Slovenskej republiky a ani nemožno dôvodne predpokladať, že by predstavoval riziko pre verejný poriadok, verejnú bezpečnosť alebo národnú bezpečnosť. Proti navrhovateľovi nebolo vznesené žiadne obvinenie v trestnom konaní a napriek tomu je jeho osobná sloboda obmedzovaná už po dobu takmer 8 mesiacov, čo sa javí byť v prikróm rozpore so základnými pravidlami fungovania právneho štátu a princípom spravodlivosti, najmä s prihliadnutím na závažnosť trestných činov sankcionovaných odňatím slobody v porovnateľnej dĺžke s dĺžkou zaistenia navrhovateľa.

Vo vzťahu k námietke krajského súdu ohľadne rozporu tvrdenia navrhovateľa ohľadne cieľovej krajiny jeho cesty navrhovateľ uviedol, že má jednoznačne záujem žiadať o povolenie na pobyt na území Holandska, kde žijú jeho príbuzní a k rozporu medzi informáciami obsiahnutými v zápisnici a jeho skutočnými zámermi mohlo dôjsť v dôsledku jazykovej bariéry, kedy sa navrhovateľ viackrát sťažoval, že dobre nerozumie pribraným tlmočníkom. Samotný údaj obsiahnutý v zápisnici, kedy sa navrhovateľ údajne vyjadril, že tlmočníkom rozumie nie, je v tejto situácii rozhodujúci a súd by mal prihliadať na skutočný, opakovane proklamovaný záujem navrhovateľa o získanie povolenia na pobyt v Holandsku.

K tvrdeniam krajského súdu ohľadne jasnej formulácie dôvodu zaistenia a zákonnosti dĺžky trvania zaistenia poukázal na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva č. 62116/12 vo veci Nabil a ostatní proti Maďarsku zo dňa 22.09.2015, kde v ods. 32 Európsky súd pre ľudské práva konštatoval, že dodržanie vnútroštátneho práva štátu nemusí byť dostatočné a článok 5 ods. 1 Dohovoru vyžaduje, aby každé obmedzenie osobnej slobody bolo v súlade s ochranou jednotlivca proti svojvôli štátnych orgánov. Akékoľvek svojvoľné rozhodovanie štátneho orgánu je v rozpore s článkom 5 ods. 1 Dohovoru a teda hoci takéto obmedzenie osobnej slobody sa môže javiť v súlade s vnútroštátnym právom, zároveň môže byť svojvoľné a teda v rozpore s Dohovorom. V ods. 34 rozhodnutia zdôrazňuje, že dĺžka zaistenia nemôže presiahnuť primeraný čas potrebný na splnenie účelu zaistenia.

V zmysle uvedených záverov Európskeho súdu pre ľudské práva považoval navrhovateľ rozhodnutie o predĺžení doby zaistenia a teda aj rozsudok súdu prvého stupňa za výsledok svojvoľného postupu štátnych orgánov, ktorý je v rozpore s článkom 5 Dohovoru, podľa ktorého každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť a osobu možno pozbaviť osobnej slobody iba vo výnimočných prípadoch.

2. Procesné vady konania

Navrhovateľ ďalej namietal podstatné porušenie jeho práva v rámci práva na súdnu a inú právnu ochranu, a to konkrétne práva na verejné prerokovanie veci, práva vyjadriť sa ku všetkým dôkazom a práva na prípravu obhajoby.

Namietané porušenie práva malo podľa navrhovateľa spočívať v nezákonnom postupe krajského súdu, ktorý navrhovateľovi nedoručil riadne a včas predvolanie na pojednávanie, a súčasne s predvolaním ani vyjadrenie odporcu k odvolaniu, v dôsledku čoho navrhovateľ nemal možnosť oboznámiť sa s tvrdeniami odporcu, pripraviť sa na pojednávanie a teda ani možnosť kvalifikovane sa vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Právny zástupca navrhovateľa uviedol, že dňa 06.04.2016 v čase okolo cca 9:15 hod. sa z vlastnej iniciatívy, po opakovaných pokusoch, telefonicky spojil s kompetentným predstaviteľom odporcu, ktorý v reakcii na jeho otázky týkajúce sa postupu v odvolacom konaní, na veľké prekvapenie (nakolko im nebolo doručené akékoľvek predvolanie na pojednávanie) oznámil, že v predmetnej veci je dnes (t.j. 06.04.2016) vytýčené pojednávanie na krajskom súde. Vzhľadom na krátkosť času poverený advokátsky koncipient substitučne splnomocnený na zastupovanie navrhovateľa bezodkladne cestoval na krajský súd, za účelom zúčastnenia sa pojednávania. Na námietku ohľadne nedoručenia predvolania bol právny zástupca navrhovateľa sudkyňou informovaný, že predvolanie na pojednávanie bolo poslané elektronickou poštou (e-mailom) dňa 01.04.2016, o čom právny zástupca navrhovateľa nemal vedomosť. K uvedenému s poukazom na ustanovenie § 45 ods. 4 O.s.p. dodal, že v zmysle Občianskeho súdneho poriadku nie je predvolanie na pojednávanie možné účastníkovi doručiť elektronickou poštou, a preto takéto doručenie v žiadnom prípade nemôže byť považované za zákonné. Ešte poznamenal, že navrhovateľ nikdy nepožiadala súd o doručovanie prostredníctvom elektronickej pošty a rovnako uvedenie e-mailovej adresy právneho zástupcu v hlavičke odvolania nemožno v žiadnom prípade považovať za takúto žiadosť.

Rozhodujúca v tejto súvislosti podľa právneho zástupcu navrhovateľa bola skutočnosť vyplývajúca z ustanovenia § 45 ods. 5 O.s.p., podľa ktorého je doručovanie predvolania na pojednávanie formou elektronickej pošty jednoznačne vylúčené a to dokonca aj za predpokladu, že by o elektronické doručovanie požiadal samotný účastník konania. Navyše, odkazujúc na ustanovenie § 115 O.s.p., uvedeným postupom krajského súdu bolo taktiež porušené právo navrhovateľa na poskytnutie dostatočného času na prípravu na pojednávanie. K tomu ďalej uviedol, že pokiaľ aj krajský súd považoval predvolanie na pojednávanie za doručené, pri doručovaní elektronickou poštou sa aplikuje fikcia doručenia obsiahnutá v ustanovení § 40 ods. 4 O.s.p., podľa ktorého elektronicky doručená písomnosť súdu sa považuje za doručenú piaty deň od jej odoslania, aj keď ju adresát neprečítal. Ak krajský súd považoval predvolanie na pojednávanie za doručené, mohol tak očakávať, že za doručené sa bude považovať až piatym dňom od jeho odoslania, t.j. 06.04.2016.

Právny zástupca navrhovateľa bol teda toho názoru, že uvedeným konaním krajského súdu by teda aj za predpokladu doručenia predvolania na pojednávanie nebol dodržaný navrhovateľovi zákonom garantovaný minimálny čas na prípravu na pojednávanie, nakolko predvolanie by mohlo byť považované za doručené až v deň konania pojednávania. Poznamenal, že súd mal možnosť vytýčiť pojednávanie v rámci lehoty 7 pracovných dní aj na neskorší dátum, teda tak, aby neporušil svoju povinnosť a zároveň neodňal navrhovateľovi právo pripraviť sa riadne na pojednávanie.

V reakcii na tvrdenie krajského súdu, že predvolanie doručoval elektronickou formou z dôvodu krátkej lehoty (7 pracovných dní) na rozhodnutie vo veci dodal, že takáto skutočnosť nemôže byť za žiadnych okolností použitá ako ospravedlnenie konania súdu, ktorým došlo k významnému porušeniu procesných práv navrhovateľa garantovaných zákonom (O.s.p.), a teda takéto tvrdenia súdu nemajú žiadnu relevanciu a oporu v zákone. Zdôraznil, že je úlohou súdu ako orgánu aplikujúceho právo, aby na jednej strane zabezpečil riadne splnenie svojich povinností a na druhej strane dbal na dodržiavanie procesných práv účastníkov konania a v žiadnom prípade neospravedlňoval porušenie základných procesných práv účastníka potrebou dodržania svojich zákonných povinností. Navyše, tvrdenie súdu o povinnosti rozhodnúť do 7 pracovných dní od doručenia návrhu na súd, nepovažoval navrhovateľ za správne, nakolko súd má síce povinnosť v tejto lehote vytýčiť pojednávanie, avšak nie je povinný na tomto pojednávaní aj rozhodnúť. Za týchto okolností mal navrhovateľ za to, že súd mohol vyhovieť žiadosti právneho zástupcu navrhovateľa na odročenie pojednávania z dôvodu potreby zabezpečenia prípravy na

pojednávane.

V ďalšom vyjadril názor, že zákon v istých naliehavých prípadoch síce povoľuje doručenie predvolania na súd aj telegraficky, telefaxom alebo telefonicky, avšak v žiadnom prípade nie elektronicky. Uvedená absencia možnosti elektronického doručovania predvolania na pojednávanie je podľa pohľadu navrhovateľa zámerom zákonodarcu vzhľadom na nespoľahlivosť takejto formy doručovania (nakoľko možno dôvodne predpokladať, že sa s takto doručenou písomnosťou nemusí adresát riadne oboznámiť, najmä keď o takéto doručovanie nežiadal a teda ho ani neočakáva). Navyše uvedená situácia z pohľadu navrhovateľa nepredstavovala naliehavý prípad, ako je to napríklad v prípade rozhodovania o predbežnom opatrení podľa § 75a O.s.p., kedy súd musí rozhodnúť do 24 hodín.

Na doplnenie dodal, že písomnosti súdu je možné doručovať aj prostredníctvom súdneho doručovateľa, čo sa v predmetnom prípade, s prihliadnutím na vzdialenosť krajského súdu od sídla právneho zástupcu (menej ako 2 km) javí ako veľmi jednoduchý a vhodný spôsob doručenia predvolania na pojednávanie. Záverom skonštatoval, že postupom súdu bola navrhovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom, nakoľko samotný navrhovateľ ani nevedel, že sa v daný deň koná pojednávanie, nebol na pojednávanie predvedený a nemal ani možnosť poradiť sa so svojim právnym zástupcom.

Na základe uvedených skutočností mal navrhovateľ za zrejmé, že krajský súd nedostatočne skúmal podmienky na vydanie rozhodnutia o predĺžení doby zaistenia, nekriticky a formálne sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi podanými vo veci odporcom, a teda došlo k porušeniu práva navrhovateľa na zákonný a spravodlivý proces. Najmä však porušil procesné práva navrhovateľa a to tým, že ho neupovedomil o konaní pojednávania a právnomu zástupcovi navrhovateľa nedoručil riadne a včas predvolanie na pojednávanie spolu s vyjadrením odporcu, čím došlo k podstatným vadám v konaní.

Z uvedených dôvodov navrhovateľ navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konania a zároveň nariadil bezodkladné prepustenie navrhovateľa zo zaistenia.

III.

Vyjadrenie odporcu k odvolaniu navrhovateľa

Odporca sa k odvolaniu vyjadril v podaní zo dňa 05.05.2016, v ktorom odkázal na jeho vyjadrenie k opravnému prostriedku, ktorým navrhovateľ napadol rozhodnutie odporcu o predĺžení lehoty zaistenia zo dňa 03.03.2016.

IV.

Argumentácia rozhodnutia odporcu

Odporca rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA12-7-003/2016-AV zo dňa 03.03.2016 rozhodol o predĺžení lehoty zaistenia navrhovateľa podľa ustanovenia § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov dňom 03.03.2016 o 3 mesiace, t.j. do 03.06.2016 a ponechal ho umiestneného v zariadení Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že dňa 04.09.2015 bol navrhovateľ kontrolovaný vo vestibule železničnej stanice N., a keďže nevedel hodnoverne preukázať oprávnenosť pobytu na území Slovenskej republiky, bol predvedený pred odporcu.

V zmysle článku 4 odseku 1 Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Maďarska o readmisii osôb na spoločnej hranici, začal správny orgán dňa 04.09.2015 výkon readmisie, ktoré bolo doručené príslušným orgánom Maďarska.

Dňa 30.11.2015 bola správnomu orgánu doručená zamietavá odpoveď na žiadosť o readmisii navrhovateľa z dôvodu, že tento mal údajne dňa 30.09.2015 na území Maďarska požiadať o azyľ. Z tohto dôvodu bolo správnym orgánom dňa 02.12.2015 Migračnému úradu Ministerstva vnútra zaslaná žiadosť

o preskúmanie splnenia podmienok na začatie konania podľa čl. 5 ods. 2 nariadenia Rady ES číslo 604/2013 z 26.06.2013.

Dňa 18.12.2015 bola správne mu orgánu doručená informácia o zastavení konania vedeného Migračným úradom vo veci návratu navrhovateľa na územie Maďarska z dôvodu, že odpadol dôvod na takéto konanie.

Dňa 18.12.2015 bol navrhovateľ podľa § 90 ods. 2 písm. b) bod 1 zákona o pobyte cudzincov zo zaistenia prepustený.

Dňa 18.12.2015 po predvedení na správny orgán bola s navrhovateľom v zmysle § 22 ods. 1 správneho poriadku spísaná zápisnica o podaní vyjadrenia evidovaná pod číslom PPZ-HCP-BA12-277-007/2015-AV. Do zápisnice o podaní vyjadrenia navrhovateľ uviedol, že z domovskej krajiny vycestoval do Turecka. Potom sa postupne dostal až do Maďarska. O udelenie azylu na území Slovenskej republiky nechce požiadať. O asistovaný dobrovoľný návrat do domovskej krajiny taktiež neprejavil záujem. Taktiež nežiada o informovanie o svojej situácii domovský štát.

Navrhovateľovi bolo dňa 18.12.2015 podľa ustanovenia § 82 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov vydané a doručené rozhodnutie o administratívnom vyhostení a uložení zákazu vstupu. Podľa § 55 ods. 2 zákona č. 71/1967 o správnom konaní bol vylúčený odkladný účinok.

Dňa 18.12.2015 bolo navrhovateľovi vydané rozhodnutie o zaistení a bol umiestnený do Útvaru policajného zaistenia cudzincov Medveďov. Lehota zaistenia bola správnym orgánom stanovená do 04.03.2016. Predmetné rozhodnutie o zaistení navrhovateľa nadobudlo právoplatnosť dňa 18.12.2015.

V zmysle § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov, odporca dospel k zisteniu, že aj napriek vykonaným úkonom sa policajtom Útvaru policajného zaistenie pre cudzincov nepodarilo vybaviť pre navrhovateľa náhradný cestovný doklad.

Z uvedeného dôvodu správny orgán rozhodol o predĺžení lehoty zaistenia. Zdôraznil pritom, že štátne orgány Slovenskej republiky, ako orgány demokratického a právneho štátu sú povinné posudzovať nestranne a nezaťažato každého, a to bez ohľadu na jeho štátnu príslušnosť, rasu, náboženské vierovyznanie, vzdelanie a pod. Správny orgán preskúmal okolnosti veci a zistil, že sú naplnené dôvody pre predĺženie lehoty zaistenia podľa § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov. Z tohto dôvodu rozhodol o predĺžení lehoty zaistenia navrhovateľa.

V.

Právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je potrebné potvrdiť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 16.05.2015.

V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o predĺžení lehoty zaistenia navrhovateľa podľa § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či odvolacie námietky navrhovateľa sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu, resp. zákonnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 250l ods. 1 O.s.p. sa v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov, postupuje podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku „Rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov“. Pokiaľ v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku s výnimkou § 250a (§ 250l ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na šesť mesiacov. Policajný útvar je oprávnený počas tohto obdobia opakovane predĺžiť zaistenie štátneho príslušníka tretej krajiny, pričom celkový čas zaistenia nesmie presiahnuť šesť mesiacov. Ak možno predpokladať, že napriek vykonaným úkonom potrebným na výkon administratívneho vyhostenia štátneho príslušníka tretej krajiny sa tento výkon predĺži z dôvodu, že štátny príslušník tretej krajiny dostatočne nespolupracuje, alebo z dôvodu, že mu zastupiteľský úrad nevydal náhradný cestovný doklad v lehote podľa prvej vety, môže policajný útvar rozhodnúť, a to aj opakovane, o predĺžení lehoty zaistenia, pričom celková doba predĺženia lehoty zaistenia nesmie presiahnuť 12 mesiacov. Lehotu zaistenia nemožno predĺžiť, ak ide o rodinu s deťmi alebo zraniteľnú osobu. Štátny príslušník tretej krajiny je zaistený dňom vydania rozhodnutia o zaistení.

Meritom posudzovaného sporu je posúdenie zákonnosti rozhodnutia o predĺžení lehoty zaistenia navrhovateľa, ktorý namietal, že jeho zaistenie je neprimerane dlhé, nakoľko navrhovateľ je v súčasnosti zaistený po dobu viac ako 8 mesiacov. Vzhľadom na uvedené mal navrhovateľ za to, že úkony, ktoré realizujú pracovníci ÚPZC Medveďov a odporca, nie sú účelné a už vôbec nie efektívne. Navyše poukázal na to, že doteraz nebola vyriešená otázka, či sa vôbec podarí vybaviť náhradný cestovný doklad pre navrhovateľa.

Navrhovateľ uviedol, že nechce požiadať o azyl na území Slovenskej republiky, nakoľko chce vycestovať za svojimi príbuznými do Holandska, kde chce požiadať o pobyt. Zdôraznil, že jeho jediným previnením voči právnym predpisom Slovenskej republiky je jeho prítomnosť na území Slovenskej republiky bez platného cestovného dokladu.

Navrhovateľ ďalej namietal nezákonný postup súdu prvého stupňa v súvislosti s riadnym a včasným doručením predvolania na pojednávanie, čím mu mala byť odňatá možnosť konať pred súdom.

Uvedené námietky navrhovateľa vyhodnotil odvolací súd za nedôvodné.

Z obsahu pripojeného administratívneho spisu odporcu vyplynulo, že navrhovateľ bol právoplatným rozhodnutím odporcu č. p.: PPZ-HCP-BA12-277-009/2015-AV zo dňa 18.12.2015 podľa § 82 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov administratívne vyhostený z územia Slovenskej republiky a podľa § 82 ods. 3 písm. b) zákona o pobyte cudzincov mu bol uložený zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky na dobu 1 rok. Následne bol navrhovateľ právoplatným rozhodnutím odporcu č.p.: PPZ-HCP-BA12-277-014/2015-AV zo dňa 18.12.2015 zaistený v ÚPZC Medveďov z dôvodu § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov na dobu do 04.03.2016. Odporca následne svojim rozhodnutím č. p.: PPZ-HCP-BA12-7-003/2016-AV zo dňa 03.03.2016 predĺžil dobu zaistenia do 03.06.2016 (Ako to je známe súdu o odvolaní voči tomuto rozhodnutiu rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 9Sp/29/2016-32 zo dňa 06.04.2016 tak, že napadnuté rozhodnutie odporcu potvrdil.)

Predovšetkým Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za nevyhnutné uviesť, že si je vedomý mimoriadnosti inštitútu zaistenia a vo svojej judikatúre zohľadňuje, že sa fakticky jedná o obmedzenie (v závislosti na povahe, dĺžku, dôsledky a spôsob zaistenia), dokonca pozbavenie osobnej slobody človeka. Ide tak o citeľný zásah do jedného zo základných práv jednotlivca, zaručeného čl. 8 Charty (a vo všeobecnej rovine aj článok 7 ods. 1 Charty), ktorý môže byť prípustný len za podmienok prísne

vymedzených nielen zákonom o pobyte cudzincov, ale predovšetkým ústavným poriadkom.

Krajnej povahy tohto inštitútu si bol napokon vedomý aj zákonodarca, a preto ustanovením § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov (nadväzujúcim na obdobnú úpravu v článku 15 ods. 6 návratovej smernice) striktnie obmedzil dobu, po ktorú je možné cudzinca obmedziť na slobode, najviac na šesť mesiacov, respektíve ak možno predpokladať, že napriek vykonaným úkonom potrebným na výkon administratívneho vyhostenia štátneho príslušníka tretej krajiny alebo výkon trestu vyhostenia sa tento výkon predĺži z dôvodu, že štátny príslušník tretej krajiny dostatočne nespolupracuje, alebo z dôvodu, že mu zastupiteľský úrad nevydal náhradný cestovný doklad v lehote podľa prvej vety, môže policajný útvar rozhodnúť, a to aj opakovane, o predĺžení lehoty zaistenia, pričom celková doba predĺženia lehoty zaistenia nesmie presiahnuť 12 mesiacov.

Pokiaľ teda došlo k zaisteniu navrhovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov a predĺžení doby zaistenia a doba zaistenia nepresiahla zákonom maximálne povolenú dobu 18 mesiacov, odvolací súd sa musel stotožniť s právnym názorom krajského súdu, ktorý s poukazom na ustanovenie § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov správne ustálil, že policajný útvar môže rozhodnúť o predĺžení lehoty zaistenia najviac o dvanásť mesiacov. Z ustanovenia § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov však nevyplýva obmedzenie predlžovať lehotu jedenkrát alebo viackrát, ale len časové obmedzenie spočívajúce v tom, že táto lehota môže byť predĺžená najviac o 12 mesiacov.

Možno teda všetky zhora vyslovené závery zhrnúť tak, že jednotlivé doby, počas ktorých bol navrhovateľ (hoc aj opakovane) zaistený sa sčítavajú a vo svojom úhrne nesmú prekročiť maximálnu dobu zaistenia ustanovenú v § 88 ods. 4 toho istého zákona.

V danom prípade dôvodom predĺženia doby zaistenia bola skutočnosť, že v stanovenej dobe zaistenia sa odporcovi napriek vykonaným úkonom nepodarilo zabezpečiť jeho cestovný doklad. Z obsahu administratívneho spisu vyplynulo, že dňa 21.12.2015 vykonali pracovníci ÚPZC Medveďov s navrhovateľom pohovor za účelom zistenia totožnosti, a taktiež bola zaslaná žiadosť o vykonanie lustrácie prostredníctvom NÚ Interpol BA, za účelom zistenia totožnosti vyššie navrhovateľa na území Iránskej islamskej republiky. Dňa 14.01.2016 bola zaslaná prostredníctvom Konzulárneho odboru Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky žiadosť vo veci vystavenia NCD na Zastupiteľský úrad Iránskej islamskej republiky so sídlom vo Viedni. Dňa 25.01.2016 ÚPZC Medveďov obdržal správu z NÚ Interpol BA, ktorá obsahovala informáciu, že navrhovateľ je registrovaný v evidencii obyvateľov Iránskej islamskej republiky. Dňa 01.02.2016 ÚPZC Medveďov zaslal na Zastupiteľský úrad Iránskej islamskej republiky so sídlom vo Viedni prostredníctvom Konzulárneho odboru Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky žiadosť o vystavenie NCD doplnenú o zistené skutočnosti. Pracovníci ÚPZC Medveďov viackrát predložili navrhovateľovi dotazník potrebný k vystaveniu NCD, no tento nikdy nespolupracoval a dotazník nevyplnil. Vzhľadom k tomu, že Zastupiteľský úrad Iránskej islamskej republiky vo Viedni i napriek zistenej totožnosti štátneho príslušníka tretej krajiny do dnešného dňa nevystavil náhradný cestovný doklad a existuje reálny predpoklad, že do zákonom stanovenej lehoty zaistenia, t.j. do 04.03.2016 predmetný doklad vystavený nebude, požiadal odporca o predĺženie lehoty zaistenia v zmysle zákona o pobyte cudzincov.

Z dôvodu, že zastupiteľský úrad v lehote zaistenia nevydal náhradný cestovný doklad navrhovateľovi, odporca aplikoval zákonom povolenú možnosť predĺženia doby zaistenia.

Námietka navrhovateľa vzťahujúca sa na neprimeranú dĺžku zaistenia s ohľadom na skutočnosť, že sa počas predchádzajúcej doby zaistenia nepodarilo vybaviť náhradný cestovný doklad navrhovateľovi, ktorý pri jeho vybavovaní nespolupracuje, podľa odvolacieho súdu neobstoí.

Zákon o pobyte cudzincov v ustanovení § 88 ods. 4 umožňuje policajnému útvaru okrem iného aj z dôvodu, že zastupiteľský úrad nevydal náhradný cestovný doklad, cudzincovi predĺžiť dobu zaistenia maximálne o 12 mesiacov.

Nie je sporné, že zastupiteľský úrad nevydal navrhovateľovi napriek vykonaným úkonom potrebným na výkon administratívneho vyhostenia náhradný cestovný doklad. Preto pokiaľ odporca rozhodol o predĺžení doby zaistenia tak, ako je uvedené vo výroku jeho rozhodnutia, pričom táto doba neprekročila po sčítaní doby zaistenia zákonom povolenú maximálnu dobu zaistenia, odporca aj s poukazom na okolnosti daného prípadu, ktoré spočívali v uprednostnení záujmu spoločnosti na ochrane verejného poriadku a bezpečnosti pred záujmami a právom jednotlivca na osobnú slobodu, a tieto okolnosti uprednostnenia pri kolízii dvoch práv aj náležite odôvodnil, rozhodol v súlade so zákonom.

Vo vzťahu k námietke nezákonného doručovania predvolania na pojednávanie odvolací súd ustálil, že táto námietka právneho zástupcu navrhovateľa nemôže obstať. Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 250sa ods. 2 O.s.p. ustanovuje, že v prípade konania o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o zaistení (v našom prípade proti rozhodnutiu o predĺžení zaistenia) súd určí termín pojednávania tak, aby sa uskutočnilo najneskôr do siedmich pracovných dní od doručenia návrhu na súd. V zmysle uvedeného nemožno krajskému súdu vyčítať, že určil termín pojednávania na 06.04.2016, teda nie na posledný deň 7-dňovej lehoty. Zákom stanovená 7-dňová lehota na prejednanie veci bola pre krajský súd prvoradá, preto s úmyslom jej zachovania zvolil spôsob zaslania predvolania na pojednávanie elektronickými prostriedkami. Odvolací súd má z priloženého súdneho a administratívneho spisu za preukázané, že predvolanie na pojednávanie spolu s vyjadrením odporcu k opravnému prostriedku bolo právnenému zástupcovi navrhovateľa doručené dňa 01.04.2016 s tým, že krajský súd dňa 03.04.2016 obdržal potvrdenie o prečítaní zaslaného e-mailu. Aj na základe toho považuje odvolací súd námietku právneho zástupcu navrhovateľa o tom, že mu predvolanie nebolo doručené, pretože e-mailová adresa, na ktorú bolo doručované, slúži pre celú advokátsku kanceláriu a on s predmetným e-mailom neprišiel do kontaktu za irelevantnú, nakoľko interné procesy zavedené v advokátskej kancelárii upravujúce sledovanie elektronickej pošty nemajú z hľadiska právnych účinkov doručenia žiadny vplyv. Ak by aj doručenie predvolania spolu s vyjadrením odporcu nebolo v súlade so zákonom, účasťou právneho zástupcu na ústnom pojednávaní došlo k zhojeniu doručenia. Rovnako tak nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti konať pred súdom, keď sa právny zástupca navrhovateľa zúčastnil pojednávania konaného vo veci na krajskom súde dňa 06.04.2016.

Vo vzťahu k namietanému nedodržaniu 5 dňovej lehoty na prípravu na pojednávanie ustanovenej v § 115 O.s.p. sa odvolací súd stotožňuje s názorom krajského súdu, že nie je možné doručiť účastníkom konania predvolanie na pojednávanie v súlade s uvedeným ustanovením, ak má byť súčasne dodržaná 7-dňová lehota ustanovená v § 250sa ods. 2 O.s.p. K tomu odvolací súd dodáva, že v prípade kolízie je nutné uprednostniť práve 7-dňovú lehodu, v ktorej je nutné vec prejednať.

Najvyšší súd na základe vyššie uvedených úvah konštatoval, že krajský súd dospel k správnenému záveru, keď napadnuté rozhodnutie odporcu potvrdil. Krajský súd sa podrobne zaoberal všetkými námietkami navrhovateľa a dospel k správnenému záveru, že rozhodnutie odporcu bolo vydané v súlade so zákonom, je riadne odôvodnené a odporca v ňom dostatočným spôsobom vyjadril svoje úvahy relevantné pre rozhodnutie o predĺžení doby zaistenia navrhovateľa.

Na základe uvedeného najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 250l ods. 2 O.s.p. Navrhovateľovi, ktorý nemal v odvolacom konaní úspech, právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.